PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

WERSJA TYMCZASOWA
2005/2044(INI)

12.4.2005

PROJEKT SPRAWOZDANIA

zawierający projekt zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady Europejskiej i Rady w sprawie ochrony infrastruktur o kluczowym znaczeniu w ramach walki z terroryzmem
(2005/2044(INI))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawca: Stavros Lambrinidis

PR_INI_art114

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY EUROPEJSKIEJ I RADY 3

PROJEKT ZALECENIA DLA RADY B6-0085/2005 8

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY EUROPEJSKIEJ I RADY

w sprawie ochrony infrastruktur o kluczowym znaczeniu w ramach walki z terroryzmem
(2005/2044(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając projekt zalecenia dla Rady, który złożył Stavros Lambrinidis w imieniu grupy politycznej PSE w sprawie ochrony infrastruktur o kluczowym znaczeniu w ramach walki z terroryzmem (B6-0085/2005),

– uwzględniając Traktat Konstytucyjny, a w szczególności jego art. III-284 dotyczący obrony cywilnej i art. I-43, który przewiduje, że „Unia i jej Państwa Członkowskie działają wspólnie w duchu solidarności, jeżeli jakiekolwiek Państwo Członkowskie stanie się przedmiotem ataku terrorystycznego lub ofiarą klęski żywiołowej bądź katastrofy spowodowanej przez człowieka”,

– uwzględniając Deklarację solidarności przeciwko terroryzmowi przyjętą przez głowy państw i rządów dnia 25 marca 2004 r.,

– uwzględniając tzw. program haski[1] przyjęty w dniu 5 listopada 2005 r., według którego „...skuteczne zarządzanie ponadgranicznymi sytuacjami kryzysowymi na obszarze UE wymaga nie tylko wzmocnienia bieżących działań dotyczących obrony cywilnej i niezbędnej infrastruktury, lecz także skutecznego zwrócenia uwagi na porządek publiczny i aspekty bezpieczeństwa w takich sytuacjach kryzysowych. Dlatego Rada Europejska wzywa Radę i Komisję do utworzenia zintegrowanego mechanizmu zarządzania kryzysowego, który powinien wejść w życie najpóźniej do 1 lipca 2006 r. Mechanizm ten powinien dotyczyć przynajmniej następujących kwestii: dodatkowej oceny możliwości Państw Członkowskich, gromadzenia zapasów, szkoleń, wspólnych ćwiczeń i planów operacyjnych dla cywilnego zarządzania kryzysowego”,

– uwzględniając komunikaty Komisji:

a) do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie zwiększania potencjału obrony cywilnej Unii Europejskiej (COM(2004)0200), który ocenia dotychczas osiągnięte wyniki, słabe punkty i ewentualną poprawę potencjału obrony cywilnej Unii Europejskiej, zwłaszcza jako pierwszego instrumentu interwencji kryzysowej opartego na zasadzie dobrowolności,

b) do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie zapobiegania, gotowości i reagowania na ataki terrorystyczne (COM(2004)0698), który podkreśla potrzebę zintegrowanego podejścia Wspólnoty, które powinno m.in. koncentrować się na właściwej komunikacji władz ze społeczeństwem w przypadku kryzysu, roli EUROPOL-u w tworzeniu mechanizmu ostrzegania organów ścigania w celu odpowiedniego

[1] Zaktualizowany 17 grudnia 2004 r. w kwestii walki z terroryzmem.

postępowania w przypadkach terroryzmu i ustanowieniu Europejskiego Programu Ochrony Infrastruktury Strategicznej (EPOIS), badaniach w dziedzinie bezpieczeństwa i angażowaniu w sposób planowy odpowiednich części sektora prywatnego,

c) do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie gotowości i radzenia sobie z konsekwencjami w walce z terroryzmem (COM(2004)0701), który proponuje konsolidację systemów alarmowych zarządzanych przez Komisję w ramach bezpiecznego ogólnego systemu szybkiego ostrzegania (ARGUS) połączonego z Centralnym Centrum Kryzysowym, które gromadziłoby przedstawicieli odpowiednich służb Komisji i zapewniłoby stały kontakt pomiędzy Państwami Członkowskimi i instytucjami europejskimi,

d) do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie ochrony infrastruktury strategicznej w walce z terroryzmem (COM(2004)0702), który proponuje ustanowienie EPOIS we współpracy z Państwami Członkowskimi oraz odpowiednimi częściami sektora prywatnego w celu identyfikacji potencjalnych niedociągnięć i środków naprawczych (prawnych lub innych), które należy zastosować,

– uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 4 września 2003 r. w sprawie skutków letniej fali upałów[1], w której apelował on o utworzenie Europejskich Sił Obrony Cywilnej,

– uwzględniając stosowne podstawy prawne ustanowione w Traktatach, które uprawniają Wspólnotę i Unię do określania i wdrażania polityk wspierających działania Państw Członkowskich w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa obywateli europejskich,

– uwzględniając art. 114 ust. 3, oraz art. 94 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-0000/2005),

A. świadomy faktu, iż obywatele Europy wciąż potrzebują ochrony przed ryzykiem związanym z atakami terrorystycznymi (takimi jak ataki nuklearne, radiologiczne, chemiczne i biologiczne, ataki w miejscach publicznych, itd.), lecz również z klęskami żywiołowymi (takimi jak trzęsienia ziemi, powodzie, pożary, pożary lasów), katastrofami technologicznymi (takimi jak katastrofa w Seveso, katastrofy morskie, wypadki transportowe), jak również kryzysami zdrowotnymi lub innymi (np. pandemiami), w kontekście zintegrowanej strategii europejskiej, uwzględniając, że takie wydarzenia nie tylko odnoszą poważne skutki ponadgraniczne na poziomie europejskim, lecz również sprawiają, iż konieczne staje się wykazanie przez Państwa Członkowskie wzajemnej solidarności oraz istnienie konsekwentnego i interoperacyjnego systemu reagowania,

B. stwierdzając, że efektywna strategia powinna koncentrować się zarówno na gotowości (ocena ryzyka i zagrożenia dla strategicznej infrastruktury, środki podwyższonego bezpieczeństwa, promowanie wspólnych norm bezpieczeństwa i wymiany fachowej wiedzy, promowanie koordynacji i współpracy na skalę UE), jak i radzeniu sobie ze

[1] Dz.U. C 76 E z 25.03.2004, str. 382.

skutkami ataków i katastrof (wymiana wiedzy, umiejętności i doświadczenia, opracowanie scenariuszy i ćwiczenia szkoleniowe oraz ustanowienie stosownych mechanizmów zarządzania kryzysami, szybkiego ostrzegania i obrony cywilnej),

C. przekonany, że zwłaszcza w przypadku terroryzmu, kiedy zawodzi system zapobiegania i odstraszania i następują ataki, jedynie dobrze zorganizowany i skuteczny system reagowania może zagwarantować szybki powrót do normalności; wyłącznie dzięki podnoszeniu specjalistycznych umiejętności, ścisłej współpracy, gromadzeniu zasobów, zagwarantowaniu oceny ryzyka, informacjom, szkoleniu, komunikacji, analizie zapobiegawczej i przeprowadzanej po katastrofach, zapewnieniu natychmiastowego przywrócenia normalności i wreszcie dzięki zwiększeniu funduszy, Państwa Członkowskie i UE mogą być lepiej przygotowane do ochrony obywateli w przypadku wystąpienia, w UE lub poza jej terytorium, katastrofy, która niesie realne lub nieuchronne skutki dla obywateli UE,

D. stwierdzając, że w strategicznej infrastrukturze w UE powstają silne powiązania i współzależności, przez co staje się ona bardziej podatna na zakłócenia lub zniszczenie,

E. uznając, że ochrona infrastruktury strategicznej wymaga konsekwentnego, opartego na współpracy partnerstwa między właścicielami i operatorami tej infrastruktury a władzami Państw Członkowskich; stwierdzając, że odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem w fizycznych zakładach, łańcuchach dostaw, technologiach informacyjnych i sieciach komunikacyjnych spoczywa przede wszystkim na właścicielach i operatorach, chociaż UE powinna dążyć do wspierania przemysłu i rządów Państw Członkowskich na wszystkich szczeblach władzy publicznej, uwzględniając jednocześnie poszczególne uprawnienia i kompetencje,

1. występuje do Rady z następującymi zaleceniami:

   a) pełna realizacja projektu Rady Europejskiej zakładającego utworzenie „zintegrowanego systemu zarządzania kryzysami UE" jako zasadniczego elementu wzmacniania kontaktu pomiędzy obywatelami i instytucjami UE i wzajemnej zależności oraz solidarności Państw Członkowskich;

   b) zapewnienie, aby zintegrowana Strategia Europejska w szczególności koncentrowała się na zagrożeniu dla strategicznej infrastruktury, której zakłócenia lub zniszczenie miałoby poważny wpływ na zdrowie, bezpieczeństwo lub dobrobyt obywateli, oraz opracowanie zharmonizowanej metody UE, aby dzięki wspólnym normom oraz organizacjom i osobom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo umożliwić Państwom Członkowskim i operatorom: identyfikację infrastruktury o kluczowym znaczeniu, analizę jej wrażliwości i współzależności oraz ponadgranicznych skutków kryzysów, a także prowadzenie stosownych ocen zagrożenia, jak również opracowanie rozwiązań mających na celu ochronę i przygotowanie takiej infrastruktury na wszelkie niebezpieczeństwa;

   c) w tym względzie ustanowienie, na wniosek Komisji i z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Parlament, Europejskiego Programu Ochrony Infrastruktury Strategicznej

(EPOIS); program taki powinien być odpowiednio finansowany z budżetu ogólnego Unii Europejskiej; uczestniczące w nim Państwa Członkowskie powinny zapewnić pełną współpracę, łącznie ze współpracą publiczno-prywatną, wszelkie dane oraz zasoby ludzkie i logistyczne potrzebne dla pomyślnego ukończenia poszczególnych faz projektu;

d) uwzględnienie faktu, iż EPOIS powinien być uznawany przez organy ścigania Państw Członkowskich oraz organy odpowiedzialne za krajowe mechanizmy obrony cywilnej za element uzupełniający krajowe planowanie i podnoszenie świadomości; iż powodzenie EPOIS należy oceniać w sposób niezależny i zgodnie z określonymi normami; oraz że, na wniosek Komisji, Rada powinna ustanowić EPOIS według określonego i realnego kalendarza stopniowej realizacji ustalonych i wyraźnie sprecyzowanych etapów i celów; oraz uznanie, że sukces Europejskiej Sieci Informacyjnej Wczesnego Ostrzegania o Zagrożeniach Infrastruktury Strategicznej wymaga, aby sieć ta wspierała stymulację wymiany informacji na temat wspólnych zagrożeń i wzajemnej wrażliwości oraz opracowanie stosownych środków i strategii zmniejszających ryzyko w celu ochrony infrastruktury o kluczowym znaczeniu;

e) uznanie faktu, iż:
   - należy utworzyć europejski system analizy ryzyka w celu zapewnienia interoperacyjności;
   - należy zapewnić odpowiedni kontakt wszystkich stosownych władz na poziomie krajowym, europejskim i międzynarodowym;
   - istotne informacje powinny być przetwarzane właściwie, w sposób wiarygodny i, jeżeli to konieczne, poufny, bez względu na źródło ich pochodzenia (wywiad wojskowy lub cywilny, współpraca policyjna), chociaż w takich przypadkach należy zawsze zapewnić stosowną kontrolę Parlamentu;
   - konieczne jest stworzenie w obrębie Komisji europejskiego systemu wczesnego ostrzegania kryzysowego, by połączyć istniejące europejskie, krajowe i międzynarodowe specjalistyczne systemy wczesnego ostrzegania w stanach zagrożenia, tak aby umożliwić efektywne udostępnianie wszystkich istotnych informacji, które mogą wymagać działania na szczeblu UE, przez sieć centralną (ARGUS);
   - wskazane jest nawiązanie współpracy z Europejskim Komitetem Normalizacyjnym (CEN), jeżeli brak jest norm sektorowych lub gdzie nie zostały jeszcze ustanowione normy międzynarodowe;

f) zapewnienie, iż EPOIS:
   - znajduje się pod stałą kontrolą parlamentarną na poziomie europejskim i krajowym, a zwłaszcza te jego aspekty, w których występują słabe elementy lub brak środków;
   - stanowi zasadniczy element przyszłych zmian na poziomie kontynentalnym i światowym[1];

g) poprawa funkcjonowania Europejskiego Funduszu Solidarności (dla interwencji w

[1] Patrz: projekt reformy strategii obrony cywilnej i zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiologicznych i nuklearnych omawiany na szczeblu ONZ.

Unii) i ECHO (dla interwencji zewnętrznych) jako działanie uzupełniające;

h) podjęcie propozycji zawartej w wyżej wymienionej rezolucji Parlamentu, która wzywa do utworzenia Europejskich Sił Obrony Cywilnej - zespołów, które interweniowałyby w przypadkach takich jak ostatnia katastrofa tsunami, noszących wspólne insygnia w celu wzmocnienia widoczności solidarności europejskiej;

i) wzmocnienie partnerstwa społecznego w drodze koordynacji organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych;

j) zapewnienie, że ostrzeżenia, powiadomienia i noty informacyjne wydawane, aby pomóc zainteresowanym podmiotom z sektora publicznego i prywatnego w ochronie kluczowych systemów infrastrukturalnych, jak również wszelkie ostrzeżenia i powiadomienia skierowane do ogółu społeczeństwa w kontekście obrony cywilnej w stanach zagrożenia, są bezwarunkowo konieczne i adekwatne do okoliczności oraz nie zakłócają w nieuzasadniony sposób codziennego życia obywateli i przedsiębiorstw, ani nie wywołują wśród ludności niepotrzebnego poczucia zagrożenia czy niepewności;

k) zapewnienie poszanowania prawa do prywatności, aby konsumenci i operatorzy mieli pewność, że informacje będą przetwarzane w sposób poufny, właściwy i wiarygodny, a informacje zastrzeżone przez przedsiębiorców będą prawidłowo zarządzane i chronione przed wykorzystaniem przez nieupoważnione osoby lub ujawnieniem;

l) zapewnienie jednoczesnego i jak najszybszego utworzenia ram przechowywania i ochrony przy zastosowaniu odpowiednich zasad, również w obszarze wywiadu, oraz zagwarantowanie ochrony podstawowych praw obywateli;

m) zapewnienia, że ćwiczenia szkoleniowe mające na celu wzmocnienie obrony cywilnej Unii i zdolności ochrony infrastruktury o kluczowym znaczeniu prowadzone będą na podstawie realistycznych i aktualnych scenariuszy z wykorzystaniem doświadczenia i fachowej wiedzy odpowiednich specjalistów obrony cywilnej i ochrony infrastruktury strategicznej pochodzących z Państw Członkowskich (np. ekspertów i scenariuszy z dziedziny obrony cywilnej i ochrony infrastruktury strategicznej wykorzystanych w czasie Igrzysk Olimpijskich w Atenach w 2004 r.);

2. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie Europejskiej, Radzie oraz przedstawienia go do wglądu Komisji.

28.1.2005

PROJEKT ZALECENIA DLA RADY B6-0085/2005

projekt zgodnie z art. 114 ust. 1 Regulaminu

złożył Stavros Lambrinidis

w imieniu grupy politycznej PSE

w sprawie ochrony infrastruktur o kluczowym znaczeniu w ramach walki z terroryzmem

Parlament Europejski,

– uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, Traktat Euratom i Traktat o Unii Europejskiej, zgodnie z którym (art. 29) „celem Unii jest zapewnienie obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa osobistego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”,

– uwzględniając Europejską Strategię Bezpieczeństwa, przyjętą przez Radę Europejską w dniu 12 grudnia 2003 r., określającą potrzebę rozwoju wspólnego stanowiska w tej dziedzinie, tak by znaleźć sposób postępowania w obliczu każdego zagrożenia dla Unii, czy to natury zewnętrznej, czy wewnętrznej,

– uwzględniając tzw. program haski, przyjęty przez Radę Europejską w dniu 5 listopada 2004 r. i aktualizowany w dniu 17 grudnia 2004 r., w sprawie poszczególnych kwestii walki z terroryzmem,

– uwzględniając art. 114 ust. 1 Regulaminu,

A. świadomy faktu, że według Eurobarometru w coraz większym stopniu obywatele europejscy domagają się silniejszej i bezpieczniejszej Unii Europejskiej oraz, że instytucje UE i Państwa Członkowskie muszą zareagować w sposób skoordynowany i skuteczny, zwłaszcza, kiedy sytuacje kryzysowe mogłyby nieść za sobą następstwa przekraczające granice,

B. przypominając, że zgodnie z programem haskim „...skuteczne zarządzanie ponadgranicznymi sytuacjami kryzysowymi na obszarze UE wymaga nie tylko wzmocnienia bieżących działań dotyczących obrony cywilnej i niezbędnej infrastruktury, lecz także skutecznego zwrócenia uwagi na porządek publiczny i aspekty bezpieczeństwa w takich sytuacjach kryzysowych. Dlatego Rada Europejska wzywa Radę i Komisję do utworzenia zintegrowanego mechanizmu zarządzania kryzysowego, który powinien wejść w życie najpóźniej do 1 lipca 2006 r. Mechanizm ten powinien dotyczyć przynajmniej następujących kwestii: dodatkowej oceny możliwości Państw Członkowskich, gromadzenia zapasów, szkoleń, wspólnych ćwiczeń i planów operacyjnych dla cywilnego zarządzania kryzysowego”,

C. zważywszy, że na podstawie doświadczenia Państw Członkowskich i ich istniejących struktur operacyjnych niezbędne jest:

- rozpoczęcie zorganizowanego, wieloletniego programu badawczego służącego wykryciu i analizie słabych punktów infrastruktur krajowych i europejskich w celu odpowiedniego

postępowania w sytuacjach kryzysowych wynikających z przyczyn naturalnych lub działań ludzkich,
- zdefiniowanie europejskiego systemu analizy ryzyka,
- zaangażowanie wszystkich odpowiednich władz na szczeblu krajowym, europejskim i międzynarodowym, które udostępniają informacjami o decydującym znaczeniu,
- ustanowienie stałego kontaktu pomiędzy Radą i Komisją w celu udostępniania stosownych informacji, bez względu na źródło ich pochodzenia (wywiad wojskowy lub wywiad cywilny, współpraca policyjna),
- stworzenie w obrębie Komisji europejskiego systemu kryzysowego, by połączyć istniejące w Europie krajowe i międzynarodowe systemy wczesnego ostrzegania w stanach zagrożenia, tak aby wszystkie stosowne informacje wymagające działań na szczeblu europejskim mogły być udostępniane lub rejestrowane w systemie centralnym (ARGUS),

1. występuje do Rady z następującym zaleceniem: określenie, we współpracy z Parlamentem, przyszłej europejskiej strategii postępowania w obliczu przekraczających granice sytuacji kryzysowych, wzmocnienie ochrony infrastruktur o kluczowym znaczeniu, wzmocnienie bieżących środków dotyczących obrony cywilnej i skuteczne zajęcie się kwestią porządku publicznego i bezpieczeństwa;

2. wzywa Komisję do przedłożenia Parlamentowi i Radzie, do grudnia 2005 r., jednolitego projektu wyznaczającego różne fazy wdrożenia tej strategii;

3. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie oraz przedstawienia go do wglądu Komisji.